

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlusasja number	103-25/289654
Otsuse kuupäev	15.05.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Mosaic OÜ vaidlustus Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse riigihankes „Serverite, võrguseadmete ja kettamassiivide raamhange“ (viitenumber 289654) Mosaic OÜ pakkumuse tagasi lükkamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Mosaic OÜ, esindaja vandeadvokaat Jaanus Tehver Hankija, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus, esindaja Fredy Bogomolov
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p-i 5 ja § 198 lg 1 alusel

- 1. Rahuldada Mosaic OÜ vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse 10.04.2025 otsus lükata tagasi Mosaic OÜ pakkumus.**
- 2. Mõista Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuselt Mosaic OÜ kasuks välja tasutud riigilõiv 1280 eurot ja esindaja kulud 1600 eurot (käibemaksuta).**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

- 1. 24.02.2025 avaldas Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Serverite, võrguseadmete ja kettamassiivide raamhange“ (viitenumber 289654) (edaspidi Riigihange) hanketeate. Riigihanke eesmärk on sõlmida raamlepingud (Hankedokumendid p 8.4.).**

2. 21.04.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Mosaic OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 10.04.2025 otsusele lükata tagasi Vaidlustaja pakkumus.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 25.04.2025 kirjaga nr 12.2-10/103 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 30.04.2025 ja neile vastamiseks 06.05.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Mosaic OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Vastavustingimuste osa „Näidispakkumus“ kohaselt peab pakkumus vastama „Lisa 7 Näidispakkumuse vastavustabel“ märgitud toote miinimumnõuetele ja loetletud tingimustele.

Hankija otsuse kohaselt ei vasta Vaidlustaja pakkumus eeltoodud tabeli real nr 5 toodud tingimusele, mille kohaselt serveri protsessor peab olema „1x protsessor Intel Xeon E-2436 (või sellega samaväärne)“.

4.2. Vaidlustaja esitas pakkumuse koosseisus Hankijale näidispakkumuse, milles sisaldasid järgmised andmed:

	B	C	D	E
1	Lisa 7 - Rackitava serveri näidispakkumuse vastavustabel			
2	Hankija seatud tingimused	Pakkuja täidetav		
3	Kirjeldus	Pakutav väärtus (kohustuslik)	Vastab või on samaväärne (jah/ei)	Lisainfo (nt viide allikale kontrollimiseks)
4	mudel ja tootja tootekood	IBM Power S1012, SKU 9028-21B (rack form factor)	-	https://www.redbooks.ibm.com/abstracts/redp5728.html
5	1x protsessor Intel Xeon E-2436 (või sellega samaväärne)	EPGZ 8-core Typical 3.0 to 3.90 Ghz (max) Power10	jah	
6	128GB, minimaalne DIMM-i suurus 32GB	128 DDR4	jah	
7	1G	EN2Y PCIe LP 4-Port 1GbE Adapter	jah	
8	2x900GB SSD Mixed Use või suurem	ES4B Enterprise 1.6 TB SSD PCIe4 NVMe U.2 module for 2	jah	
9	lülitada toidet, presenteerida iso, dvd, hallata graafiliselt windowsi serverit, autentida turvaliselt vastu Microsoft AD-d, pärida üle SNMP või IPMI serveri riistvara olekut. Vajadusel peab litsents komplektis olema	IBM vHMC (halduskonsool), IBM PowerVM (virtualiseerimiskiht), IBM AIX (operatsioonisüsteem); Toite lülitamine (Remote power) on/off HMC või ASMI kaudu; ISO/DVD presenteerimine (mounting) HMC kaudu (Virtual Media Repository, NFS/HTTP); Windows Serveri haldamine graafilise liidese kaudu - Ei kohaldu - IBM Power ei toeta Windows OS'i; Microsoft AD põhine autentimine - täielik integratsioon Active Directory'ga on võimalik (AIX/Linux); Riistvara monitoring üle SNMP või IPMI: SNMP - toetatud; IPMI - ei ole toetatud, IBM kasutab FSP/HMC-id; Pakkumuses sisalduvad vajalikud tähtajatud litsentsid koos kolmeaastase tootetoega.	jah	
10	dubleeritud kuumvahetatavad toiteplokid	EB3Y AC Common Redundant Power Supply - 800W for Server 2	jah	
11	ostetav toode peab olema uus	Uus	jah	
12	Eesti, Tallinn	Eesti, Tallinn	jah	

Pakkumusest nähtub, et Vaidlustaja kinnitusel on pakutavaks näidistooteks server IBM Power S1012, milles kasutatakse protsessorit EPGZ 8-core Typical 3.0 to 3.90 Ghz (max) Power10 ning Vaidlustaja on kinnitanud, et protsessor on samaväärne Hankija poolt etteantud toote protsessoriga.

Vaidlustatud Hankija otsuse põhjendustest nähtub, et Hankija ei pea Vaidlustaja toodet samaväärseks, sest Vaidlustaja pakutud protsessor on teise arhitektuuriga (mitte x86 2 (12)

arhitektuuriga, vaid POWER arhitektuuriga).

4.3. Selles asjaolus, et Hankija kirjeldatud näidistoote protsessor ja Vaidlustaja pakutud toote protsessor põhinevad erineval arhitektuuril (CISC vs RISC), vaidlust ei ole.

Sellele vaatamata leiab Vastustaja, et Hankija on ekslikult lugenud Vaidlustaja näidispakkumuses kirjeldatud toote mittevastavaks.

Lisas 7 toodud näitajate näol oli pakkumuse vastavustingimuste nr 7 kohaselt tegemist miinimumnõuetega - järelikult oli pakkujal õigus/võimalus esitada pakkumus tootele, mille näitajad ületavad Hankija näidispakkumuses kirjeldatut.

Asjaolu, et pakutava serveri protsessori arhitektuur peab olema x86 (või üldisemalt CISC), ühestki Riigihanke alusdokumendist ei nähtu (üheski hanketingimuses ei viidata ei x86-le ega sellele, et protsessori arhitektuur kujutab endast nõuet, millele pakutav toode peab vastama).

Riigihanke näol on tegemist raamlepingu sõlmimisele suunatud menetlusega, mistõttu puuduvad tehnilises kirjelduses ja muudes dokumentides ka viited tulevikus (raamlepingu alusel) ostetavate toodete, sh serverite, kasutusotstarvetele, funktsionaalsustele jt näitajatele, millest oleks võimalik teha järeldusi selle kohta, milline serveri protsessori arhitektuur vastab kõige paremini konkreetse seadmega seonduvale Hankija eesmärgile. Sellest tulenevalt ei ole Riigihanke alusdokumentide pinnalt võimalik järeldada, et näidispakkumus tuleb esitada nimelt sellisele serverile, mille protsessori arhitektuur on x86.

Vaidlust ei ole selles, et kui mitte arvestada serveri protsessori arhitektuuri (mille kohta Riigihanke alusdokumendid nõudeid ei sätestanud), siis vastab Vaidlustaja pakutud näidistoote kõigile Lisas 7 kirjeldatud toote nõuetele, sh tegemist on uue räkitava serveriga, millel on nõutav mälu, võrguühendus, kõvaketas, haldusliides ja toiteplokid.

4.4. Konkreetselt protsessorit puudutavas osas on Vaidlustaja pakutud tootes kasutatav protsessor IBM Power S1012 EPGZ oluliste tehniliste parameetrite osas parem Hankija poolt nimetatud protsessori Intel Xeon E-2436 vastavatest näitajatest:

Parameeter	Intel Xeon E-2436	IBM Power10 EPGZ (8-core, 3.0–3.9 GHz)
Tuumade arv	6	8
Lõimede arv	12	64
Taktsagedus	2.9 GHz	3.9 GHz
L3 vahemälu	18 MB	64 MB
Suurim toetatud mälu	128 GB	256 GB
Mälukanalid	2	4
PCIe jadade arv	20	64

Mitte ühegi Riigihanke alusdokumendis kajastatud protsessori jõudlust iseloomustava näitaja osas ei jää Vaidlustaja poolt pakkumuses esitatud näidistoote protsessor alla Hankija poolt nimetatud protsessori Intel Xeon E-2436 näitajatele.

Eeltoodut arvestades märkis Vaidlustaja oma pakkumuses põhjendatult, et tema poolt pakutud näidistoote protsessor on samaväärne viidatud protsessoriga Intel Xeon E-2436.

Kuivõrd protsessori arhitektuur ei olnud pakutavale näidistootele esitatavate nõuete seas välja

toodud, siis ei saa serveri protsessori arhitektuuri erinevusele viidates põhjendatult väita, et Vaidlustaja pakutud toode (server) ei ole samaväärne Riigihanke alusdokumentides kirjeldatud tootega.

4.5. Vaidlustaja täiendav seisukoht.

4.5.1. Hankija viitab oma seisukohas ka ise tingimusele, mille kohaselt dokument „Lisa 7. Näidispakkumuse vastavustabel“ kajastas toote miinimumnõudeid, aga pole selle tingimuse sisule ja tähendusele pööranud vähimatki tähelepanu. On ilmselge, et viidatud tingimuse tähendus on, et pakkujal oli valida kas esitada näidispakkumus (i) tootele, mille näitajad vastavad „Lisa 7. Näidispakkumuse vastavustabel“ toodud minimaalsetele nõuetele või (ii) tootele, mille näitajad on Riigihanke alusdokumendis toodud minimaalsetest nõuetest paremad. Riigihanke alusdokumendid ei sisaldanud nõuet, et variant (ii) ehk Hankija kirjeldatud minimaalsetest nõuetest paremate näitajatega näidistoote pakkumine ei ole lubatud.

4.5.2. Hankija väide, mille kohaselt „*üheks protsessori oluliseks osaks on selle arhitektuur*“, on väär. Arhitektuur ei ole protsessori oluline osa ega üldse protsessori osa. Protsessori arhitektuur kirjeldab seda, millisel viisil on protsessori komponendid (andmeregistrid ja juhtregistrid, töötlemisplokk, juhtplokk jt) omavahel ühendatud ning kuidas (millisel põhimõttel) protsessori tööd juhitakse. Protsessori arhitektuur kirjeldab ühelt poolt protsessori riistvaraliste komponentide paigutust ja teiselt poolt viisi, kuidas tarkvara kontrollib protsessori tööd. Protsessori arhitektuur määrab ära selle, kuidas (millisel viisil) protsessor täidab käsklusi, haldab andmeid ja suhtleb teiste arvuti (serveri) komponentidega.

4.5.3. Protsessori arhitektuure on väga erinevaid. Serverites kasutatavate protsessorite arhitektuure on üldiselt kaks: CISC ja RISC. CISC arhitektuuril baseeruvatest protsessoritest on tuntuim x86-tüüpi protsessorid, mille hulka kuulub ka Intel Xeon. RISC arhitektuuril põhinevatest protsessoritest on tuntuimad ARM ja IBM Power (viimase uusimal versioonil ehk IBM Power10 baseerub antud juhul Vaidlustaja poolt pakutud näidistoodel). Toodet üldnimetusega „server“ saab komplekteerida nii CISC kui RISC arhitektuuriga protsessori baasil. Kuivõrd mõlemal protsessori arhitektuuril on teisega võrreldes omad eelised ja puudused (nii mõõdetavate tehniliste näitajate kui ka muude omaduste, sh näiteks hinna, osas), siis sõltub see, kumba protsessori tüüpi kasutada, peamiselt konkreetse serveri kasutusfunktsioonist ning teatud määral ka Hankija majanduslikest kaalutlustest (hinnapiir vms).

Antud Riigihange pole aga läbi viidud konkreetse seadme ostmiseks, mistõttu pole ka tehnilises kirjelduses ega muudes dokumentides toodud selliseid kriteeriume, mille alusel saaks hinnata teatava protsessori tüübiga serveri Hankija vajadustele mittevastavaks.

4.5.4. Samaväärsust ei saa sisustada sedavõrd kitsalt ja meelevaldselt nagu Hankija seda antud juhul teeb. Samaväärsed võivad olla ka serverites kasutatavad erineva arhitektuuriga protsessorid. Hankija on võtnud enda nimetatud protsessori ühe iseloomustava omaduse - CISC arhitektuuri - ja asunud väitma, et samaväärsed on üksnes selle arhitektuuriga protsessorid. Seda aktsepteerides tuleks asuda seisukohale, et Hankija oleks võinud võtta ka mistahes muu Intel Xeon E-2436 omaduse (näiteks protsessori mõõtmed: pikkus x laius x kõrgus, või energiatarve) ja väita, et vastava omaduse poolest erinev muu protsessor pole samaväärne ja ei vasta seetõttu hanketingimustele.

4.5.5. Hankija viitab oma seisukohas pakutud näidistoote protsessori „puudujääkidele“, aga ei selgita vähimalgi määral, milles pakutud IBM protsessori puudujäägid seisnevad (arvestades Hankija poolt mõõndud tõsiasja, et mõõdetavate tehniliste näitajate poolest on näidistootes pakutud IBM protsessor parem kui Intel Xeon E-2436).

Hankija seisukoha meelevaldsust kinnitab järgmine Hankija väide: „*Juhul, kui tegemist oleks tõesti samaväärse protsessoriga, peaks suutma ka vaidlustaja pakkumuses esitatud protsessor jooksutada sama tarkvara, seda ka ilma emulatsiooni või vahekihte kasutamata*“. Riigihankes ei olnud kehtestatud mistahes nõudeid sellele, millisel viisil peab näidisena pakutav server mingisugust tarkvara „jooksutama“ - Vaidlustaja pakkumuses kirjeldatud näidistootel on võimalik teostada kõiki funktsioone, mis on Riigihanke alusdokumentides toodud kirjeldusest välja loetavad (vastupidist pole Hankija väitnud ega põhjendanud ei vaidlustatud otsuses ega vaidlustusmenetluses esitatud seisukohas) ning asjaolu, et näidistoote puhul võivad vastavad lahendused rajaneda hanketingimustes kirjeldatud tootest erinevatele tööpõhimõtetele, ei anna alust järelduseks, et Vaidlustaja pakutud toode pole Hankija kirjeldatuga samaväärne. Määrav on see, mida konkreetse serveriga teha saab, mitte see, kuidas serveris on vastava funktsiooni täitmine lahendatud.

4.5.6. Hankija väidab, et „*pakutud server ei ole selle protsessori omaduste tõttu samaväärselt laiendatav kolmandate osapoolte toodetud komponentidega võrreldes hankija tingimuses olnud serveriga – selleks puuduvad vajalikud draiverid*“. Laiendatavus kolmandate osapoolte toodetud komponentidega on omadus, mida pole pakutavale tootele tingimuseks seatud. Vaidlustaja poolt pakutud toodet saab vajadusel kohandada Hankija konkreetsele funktsionaalsetele nõuetele (mida Riigihankes pole esitatud) vastavaks, kasutades selleks kas IBM-i toodetud komponente või ka teatud teiste tootjate komponente. Võimalike komponentide tarnijate ring võib küll olla Intel Xeon protsessoril baseeruvate serverite komponentide tarnijate omast väiksem, aga taaskord - tegemist ei ole hanketingimustes määratletud nõuetele vastavuse küsimusega.

4.5.7. Hankija arusaam, mille kohaselt „*samaväärne peab olema tervikuna sama funktsionaalsuse ja parameetritega*“, ei ole kooskõlas mõiste „samaväärne“ sisu ja tähendusega. Hankija omistab mõistele „samaväärne“ sisuliselt sõna „identne“ tähenduse, mis aga pole mitte kuidagi põhjendatud.

Erineva arhitektuuriga protsessorid võivad olla RHS tähenduses samaväärsed, sest seadme samaväärsuse RHS tähenduses määrab eelkõige ikkagi seadme funktsionaalsus (ehk mida sellega teha saab), mitte seadme tööpõhimõte ehk tüüp või protsess RHS § 88 lg 6 tähenduses.

4.5.8. Toote „samaväärsuse“ mõiste sisustamine ja pakkumuste sellest lähtuv hindamine ei saa toimuda Hankija suva järgi. Antud juhul on Hankija asunud hanketingimusi tõlgendama ja kohaldama viisil, mis piirab konkurentsi (välistab selliste pakkujatega raamlepingu sõlmimise, kes ei paku ühe konkreetse tootja (Intel Corporation – protsessoriga toodet) ja on ühtlasi diskrimineeriv (eelistades ühe tootja komponenti sisaldavat toodet teistele ilma objektiivse põhjuseta).

5. Hankija, **Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Hankija tuvastas, et Vaidlustaja on pakkunud seade, mis oma parameetrite poolest küll tuleks tunnistada samaväärseks, kuid mille protsessor Hankija kehtestatud tingimustele ja ka vajadustele ei vasta.

5.2. Puudub vaidlus, et pakkumus peab vastama „Lisa 7 Näidispakkumuse vastavustabel“ märgitud toote miinimumnõuetele ja loetletud tingimustele, sh protsessor: 1x protsessor Intel Xeon E-2436 (või sellega samaväärne).

Ei Vaidlustaja ega ükski teine Riigihankes osalenud pakkuja pole selle tingimuse osas esitanud Hankijale ühtegi täpsustustavat küsimust. Riigihankes osalenud ülejäänud 18 pakkujat on tingimusest aru saanud sarnaselt Hankijaga, üksnes Vaidlustaja on tõlgendanud kirjeldatud tingimust erinevalt.

Keskmine valdkonnas tegutsev spetsialist mõistab tingimust „Protsessor: 1x protsessor Intel Xeon E-2436 (või sellega samaväärne)“ järgmiselt:

- serveri süsteemis on üks protsessoripesa ja sinna saab paigaldada ainult ühe protsessori;
- serveri süsteemis peab olema protsessor Intel Xeon E-2436 või sellega samaväärne protsessor.

Intel Xeon E-2436 protsessori omadused on kõikidele veebis vabalt kättesaadavad, samuti Intel Xeon mistahes mudeli arhitektuur.

Üheks protsessori oluliseks osaks on selle arhitektuur. Vaidlustaja väide, mille kohaselt ei ole Riigihanke alusdokumentide pinnalt võimalik järeldada serveri protsessori arhitektuuri, on ekslik. Samaväärse serveri pakkumiseks, peab see olema samaväärne täies ulatuses, mitte osaliselt. Puudub vaidlus, et tegemist on uue rakitava serveriga, millel on nõutav mälu, võrguühendus, kõvaketas, haldusliides ja toiteplokid ning oma parameetritelt on tegemist oluliselt parema serveriga. Kuid Vaidlustaja pakutud serveri protsessor ei ole sama ega samaväärne Riigihankes nõutuga, mistõttu ei ole Vaidlustaja pakutud server tervenisti kasutatav. Ka muud parameetrid, mis mõneti ehk ongi paremad, ei kompenseeri teise tingimuse, so protsessori puudujääke.

5.3. Hankija uuris avalikult ligipääsetavatest infoallikatest protsessori olemuse kohta ning tuvastas, et Vaidlustaja pakutud protsessori näol on tegemist alternatiiviga Riigihankes nõutud protsessorile.

Sisulist kontrolli läbi viies ning uurides Vaidlustaja poolt esitatud dokumenti „IBM PowerS1012_tehniline kirjeldus“ selgub, et pakutud server – IBM Power S1012, SKU 9028-21B (*rack form factor*) ei toeta Windows OS'i, vaid on alternatiiv Microsoft Windowsile: „*Many thousands of companies around the world rely on IBM i because they want a more resilient, more secure, and more cost-efficient alternative to Microsoft Windows technologybased servers for their most important business data and applications.*“

Juhul, kui tegemist oleks tõesti samaväärse protsessoriga, peaks suutma ka Vaidlustaja pakkumuses esitatud protsessor jooksutada sama tarkvara, seda ka ilma emulatsiooni või vahekihte kasutamata.

Tervikuna ei ole pakutud server selle protsessori omaduste tõttu samaväärselt laiendatav

kolmandate osapoolte toodetud komponentidega võrreldes Hankija tingimuses olnud serveriga - selleks puuduvad vajalikud draiverid.

5.4. Vaidlustaja on korduvalt rõhutanud, et Hankija ei ole seadnud protsessori arhitektuuri hanketingimuseks. Hankija hinnangul on lähtutud poolte jaoks kõige mõistlikumast lahendusest - selle asemel, et teha üle 100 reaga vastavustabel kõikvõimalike tingimustega, on Hankija sätestanud tingimuse läbi nõutava seadme, lubades kusjuures pakkuda ka samaväärset. Peaaegu, et kõik Riigihankes osalenud valdkonnas tegutsevad isikud (välja arvatud Vaidlustaja), on Hankija lähenemisest aru saanud ning mõistnud, et samaväärne peab olema tervikuna sama funktsionaalsuse ja parameetritega.

5.5. Hankija täiendavad seisukohad.

5.5.1. Hankija leiab, et vaidlus puudub selles, kas näitajad võisid olla paremad või mitte.

Vaidlus seisneb Hankija hinnangul hoopis selles, et Vaidlustaja ei ole tõlgendanud Riigihankes seatud tingimusi tervikuna. Lisaks asjaolule, et Vaidlustaja pakutud seadme protsessor ei olnud Hankija hinnangul samaväärne nõutuga, on Hankija hinnangul oluline, et hanketingimusi tuleb tõlgendada ka koosmõjus (tervikuna). Vaidlustaja ise on kinnitanud oma näidispakkumuses, et tema pakutava seadmega ei ole võimalik teostada Windows OS'i haldust, kuna seade ei toeta seda. Asjaolu tuleneb otseselt protsessori tegevusest.

Hankijal ei ole võimalik Vaidlustaja pakutud seadmega teha seda, mida tal vaja on.

5.5.2. Protsessori arhitektuuri olulisus, samaväärsus ja laiendatavus

5.5.2.1. Protsessor ehk CPU (*Central Processing Unit*) on keskne arvuti komponent, mis täites mälust loetud käsked, töötleb andmeid ja juhib nii kogu arvuti tööd. Protsessor on ühendatud muu arvutisüsteemiga andme-, aadressi- ja juhtsiini abil. Et protsessor saaks töötada peavad tal minimaalselt olema sisemised andmeregistrid ja juhtregistrid, töötlemisplokk, juhtplokk ja käsustik, mida protsessor tunneb ja mis võimaldab talle käsked anda. Protsessori tööd sünkroniseerib väline taktsignaali. Selle signaali järgi toimub käskude lugemine protsessorisse ja nende täitmine. Taktsignaali sagedus määrab ära protsessori töö kiiruse aga see ei ole ainus parameeter protsessori jõudluse hindamiseks. Esimestel 8-bitistel protsessoritel oli taktsagedus ~4 MHz, tänapäevastel protsessoritel ulatub see gigahertsidesse.¹

Ka Vaidlustaja ise on kinnitanud, et protsessori arhitektuurist sõltub, kuidas protsessori tööd juhitakse.

Hankija ei saa üle ega ümber vajadusest, et protsessor oleks Intel Xeon E-2436 või sellega samaväärne ehk suudaks toimida samamoodi nagu viidatud protsessor. Selleks, et protsessor toimiks samamoodi nagu viidatud protsessor, on vajalik, et tal oleks ka samaväärne arhitektuur (protsessori juhtimine ja töömetoodika oleks samaväärne, st suudaks täita samu ülesandeid). Samuti peab suutma pakutav seade täita esimese tingimuseks viidatud ülesandeid. Kui protsessor ja selle arhitektuur nende ülesannete täitmist ei toeta, siis ei suuda pakutav seade ka neid ülesandeid täita. Seega on ebaõige Vaidlustaja arusaam, mille kohaselt oleks võinud pakkuda mis-iganes seadet millise-iganes protsessori arhitektuuriga, sest just protsessori arhitektuurist sõltub seadme terviklik käideldavus.

¹ E-õppe materjal. https://eopearhiiv.edu.ee/e-kursused/eucip/haldus/131_protsessori_arhitektuur.html

5.5.2.2. Hankija ei ole hankinud ühe või ühe tootja konkreetset seadet, vaid on nõudnud, et pakutav seade peab vastama kindlatele tingimustele, sest vastasel juhul ei ühildu see Hankija süsteemidega. Protsessori tüübi määratlus ei ole kitsendav asjaolu, kuivõrd sellel on oluline tähendus seadme sobivuse osas Hankija süsteemidesse ning teistesse laialdase levikuga süsteemidesse. Hankija nõutud protsessori tüüp või sellega samaväärne tüüp on laialdasima levikuga protsessor, mis ühildub Hankija teiste süsteemidega (paljude erinevate süsteemidega). Seejuures Vaidlustaja pakutud seade ja protsessor kitsendab edaspidi väga oluliselt ühilduvate seadmete ja süsteemide ringi, kusjuures nõuab Vaidlustaja seade sedavõrd kitsaid eriteadmisi ja täiendavaid seadmeid/ühilduvusi, mis tähendaks Hankija jaoks omakorda olulist lisakulu.

5.5.2.3. Vaidlustaja rõhutab, et samaväärsuse mõiste ei tähenda identset, vaid funktsionaalsust, mida seade suudab täita. Hankija nõustub selle seisukohaga ja on seda rõhutanud ka oma esialgses seisukohas. Kahjuks aga ei taga Vaidlustaja pakutud seade sama funktsionaalsust nagu Riigihankes esitatud näidisprotsessor. Seeläbi ka seade tervikuna ei võimalda sama funktsionaalsust. Samaväärne on seade, mis vastab kõigile esitatud tingimustele.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. „Vastavustingimused“ osa NÄIDISPAKKUMUS kohaselt *pakkumus peab vastama "Lisa 7 Näidispakkumuse vastavustabel" märgitud toote miinimumnõuetele ja loetletud tingimustele. Muuhulgas: Pakkumus peab sisaldama "Lisa 7 Näidispakkumuse vastavustabel" pakutava toote täielikku tootja spetsifikatsiooni.*

Tootja spetsifikatsiooni all käsitleb hankija tootja poolset tooteinfot pakutava toote osas. Pakkuja peab pakkumuse koosseisus esitama täpsed andmed, millise konfiguratsiooniga toodet pakutakse. Pakkumuses peab olema ära toodud vähemalt serveri mudel ja tootja tootekood.

Küsimused ettevõtjale: 1. Toote tootja spetsifikatsioon (Vabas vormis dokument)

2. Pakkuja peab esitama täidetud andmetega tabeli etteantud vormil (Lisa 7 Näidispakkumuse vastavustabel) (Dokumendi vorm / Lisa 7 Näidispakkumuse vastavustabel_289654.xlsx)

Lisas 7 on rackitava serveri näidispakkumuse vastavustabel:

	A	B
1		Lisa 7 - Rackitava serveri näidispakkumuse vastavustabel
2		Hankija seatud tingimused
3	Nimetus	Kirjeldus
4	Serveri andmed	mudel ja tootja tootekood
5	Protsessor:	1x protsessor Intel Xeon E-2436 (või sellega samaväärne)
6	Mälu:	128GB, minimaalne DIMM-i suurus 32GB
7	Võrk:	1G
8	Kõvakettad:	2x900GB SSD Mixed Use või suurem
9	Haldusliides millega on võimalik üle ssh ja httpsi hallata serverit:	lülitada toidet, presenteerida iso, dvd, hallata graafiliselt windowsi serverit, autentida turvaliselt vastu Microsoft AD-d, pärida üle SNMP või IPMI serveri riistvara olekut. Vajadusel peab litsents komplektis olema
10	Muud nõuded:	dubleeritud kuumvahetatavad toiteplokid
11	Seisukord:	ostetav toode peab olema uus
12	Tarnekoht:	Eesti, Tallinn

Hankija on Vaidlustaja pakkumuse RHS § 114 lg 2 alusel tagasi lükanud (edaspidi Otsus) ja põhjendanud seda kokkuvõtlikult järgmiselt:

- 1) pakutud toote protsessor on teise arhitektuuriga. Kui näidispakkumuses küsitud toote protsessor Intel Xeon on x86 arhitektuuriga, siis pakutud toote protsessori arhitektuur on POWER (*Performance Optimization Width Enhanced RISC*). Seetõttu ei ole IBM S1012 Power10 9028-21B EPGZ 8-Core Processor samaväärne näidispakkumuses välja toodud protsessori miinimumnõuetega;
- 2) pakkumusest nähtuvalt on selge, et puudus ei ole selgitustega kõrvaldatav ning puuduse sisulisuse hindamiseks ei vaja Hankija lisateavet;
- 3) tegemist on sisulise mittevastavusega ning pakkuja poolt esitatud toode ei vasta seatud tingimustele ning Hankijal on kohustus pakkumus tagasi lükata.

Seega on Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamist põhjendanud sellega, et näidispakkumuses küsitud toote protsessor Intel Xeon E-2435 on x86 arhitektuuriga (CISC), aga Vaidlustaja pakutud toote protsessori EPGZ 8-Core Typical 3,90 Ghz (max Power 10) arhitektuur on POWER (*Performance Optimization Width Enhanced RISC*), mistõttu ei ole Vaidlustaja serveri protsessor samaväärne näidispakkumuses välja toodud protsessori miinimumnõuetega.

6.1. Hankija on nõudnud, et näidispakkumuses pakutaval serveril oleks protsessor Intel Xeon E-2436 (või samaväärne). Märges „või samaväärne“ tähendab, et pakkuja võis pakkuda teist protsessorit, aga see pidi olema samaväärne protsessoriga Intel Xeon E-2436.

Märkimist väärneb see, et Hankija väitel on nõutud protsessori tüüp või sellega samaväärne tüüp laialdasima levikuga protsessor, mis ühildub Hankija teiste süsteemidega (paljude erinevate süsteemidega), kuid Hankija pole vaidlustusmenetluses nimetanud ühtegi protsessorit, mis oleks protsessoriga Intel Xeon E-2436 samaväärne (mida oleks saanud näidispakkumuses esitada samaväärsena) ja mis ühilduks samuti Hankija teiste süsteemidega.

6.2. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga selles, et kui protsessori arhitektuurile ei olnud nõudeid näidistootele esitatavate nõuete seas välja toodud, siis ei saagi serveri protsessori arhitektuuri erinevusele viidates väita, et protsessor ei ole samaväärne.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHS-ist ei tulene Hankijale kohustust, et ta pidi samaväärselt protsessori kasutamise lubamisel Riigihanke alusdokumentides loetlema tehnilisi ja muid nõudeid, mis oleksid võimaldanud pakkujal aru saada, millist protsessorit, millise arhitektuuriga protsessorit Hankija peab samaväärseseks.

Hankijal on õigus otsustada, millisest serveri protsessorist ta vajab ja lisada sellele märges „või samaväärne“. Kuid Hankija pidi teadma ka seda, mida ta pakkumuste vastavuse kontrollimisel samaväärselt protsessori puhul hindab. Selle, kas protsessor on samaväärne või mitte, pidi Hankija kindlaks tegema pakkumuste vastavuse kontrollimise etapis. Märges samaväärsuse kohta pole formaalne - Hankija pidi teadma, millised teised protsessorid on samaväärsed.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pakutava asja samaväärsuse tuvastamisel riigihanke alusdokumentides nimetatuga tuleb lähtuda samadest põhimõtetest, millest juhendatakse pakkumuse vastavuse kontrollimisel, sest juhul, kui hankija tuvastab, et pakutud ei ole riigihanke alusdokumentides nimetatuga samaväärset toodet, lükkab hankija pakkumuse tagasi.

Vaidlustuskomisjoni hinnangul pole antud juhul oluline see, kuidas teised pakkujad seda samaväärsuse nõuet mõistsid ega ka see, et selle kohta ei küsitud Hankijalt enne pakkumuste esitamist selgitusi - vaidlustusmenetluses pidi Hankija tõendama, et Otsus on õige - seda, et Vaidlustaja näidispakkumuses esitatud protsessor EPGZ 8-Core Typical 3,90 Ghz (max Power 10) ei ole samaväärne Lisas 7 nimetatud protsessoriga Intel Xeon E-2436.

6.3. Asjaolu, et Riigihanget ei viida läbi konkreetse seadme ostmiseks (sõlmitakse raamlepingud ja viiakse läbi minikonkurss), ei tähenda seda, et pakkumuste vastavuse kontrollimisel Lisas 7 rackitava serveri näidispakkumuse vastavustabelis toodud nõuetele ei pidanud Hankija kindlaks tegema seda, kas näidispakkumuses pakutav protsessor on samaväärne või mitte.

6.4. Hankija ei ole vaielnud vastu vaidlustuses välja toodud näitajatele, millede kohaselt Vaidlustaja pakutud protsessor on oluliste parameetrite osas parem Hankija poolt Lisas 7 nimetatud protsessorist Intel Xeon E-2436. Kuid need protsessorid on erineva arhitektuuriga ja selles vaidlust ei ole. Protsessori arhitektuur mõjutab otseselt seda, kuidas protsessor töötab, milliseid ülesandeid ta suudab efektiivselt täita ja kuidas ta sobib serveri üldisesse töökoormusse. Protsessori arhitektuur mõjutab:

- kiirust ja paralleelsust;
- energiatarbimist;
- tarkvaralist ühilduvust;
- sobivust kindlate töökoormuste jaoks.

6.5. Euroopa kohus on liidetud kohtuasjade C 68/21 ja C 84/21 p-s 83 leidnud, et mõiste „samaväärsus“ tavatähenduses on see, et millelgi on sama väärtus või ülesanne. Vastupidiselt saab öelda, et samaväärne ei ole miski, millel ei ole sama väärtust või ülesannet.

Iga toode on erinev, kuid ainuüksi sarnast toodet ei saa pidada teise tootega samaväärseks. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et samaväärsus tähendab võrdväärsust, analoogiat oluliste omaduste, tunnuste, funktsionaalsuste, jne osas. Kui Hankija oli Lisas 7 lisanud protsessori juurde märke „või samaväärne“, siis pidi tal olema ka teada, millised omadused, tunnused, funktsionaalsused, jne peavad olema samaväärsel protsessoril täidetud.

6.6. Ainuüksi Otsuse põhjendustes toodud asjaolu, et tegemist pole Lisas 7 nimetatud protsessoriga ja vastavalt siis ka selle protsessori arhitektuuriga, ei anna alust pakkumust tagasi lükata, sest Hankija oli lubanud pakkuda ka samaväärset protsessorit – Otsusest ei tulene see, mille poolest kaks arhitektuuri erinevad.

Vaidlustusmenetluses on Hankija täiendavalt selgitanud, et:

- 1) Vaidlustaja esitatud dokumendist „IBM PowerS1012_tehniline kirjeldus“ selgub, et pakutud server IBM Power S1012, SKU 9028-21B (rack form factor) ei toeta Windows OS-i, vaid on alternatiiv Microsoft Windowsile, kui tegemist oleks samaväärse protsessoriga, siis peaks Vaidlustaja pakkumuses esitatud protsessor suutma jookсутada sama tarkvara;
- 2) Vaidlustaja pakutud server selle protsessori omaduste tõttu ei ole samaväärselt laiendatav kolmandate osapoolte toodetud komponentidega võrreldes Hankija tingimuses olnud serveriga - selleks puuduvad vajalikud draiverid, Hankijal ei ole võimalik Vaidlustaja pakutud seadmega teha seda, mida tal vaja on;
- 3) selleks, et protsessor toimiks samamoodi nagu näidispakkumuses viidatud protsessor,

on vajalik, et tal oleks ka samaväärne arhitektuur (protsessori juhtimine ja töömehoodika oleks samaväärne, st suudaks täita samu ülesandeid);

- 4) Hankija on nõudnud, et pakutav seade peab vastama kindlatele tingimustele, sest vastasel juhul ei ühildu see Hankija süsteemidega. Hankija nõutud protsessori tüüp või sellega samaväärne tüüp on laialdasima levikuga, mis ühildub Hankija teiste süsteemidega (paljude erinevate süsteemidega).

Isegi kui vaidlustuskomisjon leiaks, et Hankija on Otsust vastu võttes lähtunud ka neist asjaoludest, mis on neis selgitustes, on tegemist tõendamata väidetega.

Hankija on Lisas 7 seadnud nõuded ka haldusliidesele (millega on võimalik üle ssh ja httpsi hallata serverit) - lülitada toidet, presenteerida iso, dvd, hallata graafiliselt windowsi serverit, autentida turvaliselt vastu Microsoft AD-d, pärida üle SNMP või IPMI serveri riistvara olekut. Vajadusel peab litsents komplektis olema.

Pakkumuses on Vaidlustaja andnud nendele tingimustele vastavuse kohta teada järgmist: „IBM vHMC (halduskonsool), IBM PowerVM (virtualiseerimiskiht), IBM AIX (operatsioonisüsteem): Toite lülitamine (Remote power) on/off HMC või ASMI kaudu; ISO/DVD presenteerimine (mounting) HMC kaudu (Virtual Media Repository, NFS/HTTP); Windows Serveri haldamine graafilise liidese kaudu - Ei kohaldu – IBM Power ei toeta Windows OS'i; Microsoft AD põhine autentimine - täielik integratsioon Active Directory'iga on võimalik (AIX/Linux); Riistvara monitooring üle SNMP või IPMI: SNMP – toetatud; IPMI – ei ole toetatud, IBM kasutab FSP/HMC-id; Pakkumuses sisalduvad vajalikud tähtajatud litsentsid koos kolmeaastase tootetoega.“

Otsuses ei ole Hankija lähtunud sellest, et Vaidlustaja pakkumuses Lisas 7 toodud informatsioon haldusliidese kohta on vastuolus haldusliidesele kehtestatud tingimustega. Samuti pole Hankija vaidlustusmenetluses tõendanud seda, et Vaidlustaja pakutud protsessori arhitektuurist tulenevalt protsessor ei suuda jooksutada sama tarkvara.

Hankija ei ole vaidlustusmenetluses tõendanud ka seda, et Vaidlustaja pakutud protsessori puhul puuduvad vajalikud draiverid. Vaidlustuskomisjon ei saa lähtuda Hankija väitest, et tal ei ole võimalik Vaidlustaja pakutud seadmega teha seda, mida tal vaja on - pole teada, mida Hankijal vaja teha on ja mida Vaidlustaja pakkumuses esitatud protsessor teha ei võimalda. Samuti pole tõendanud, et protsessorist tulenevalt ei ühildu Vaidlustaja seade Hankija süsteemidega, et server pole tervikuna kasutatav.

Hankija ei ole välja toonud neid ülesandeid, mida Vaidlustaja protsessori EPGZ 8-Core Typical 3,90 Ghz (max Power 10) juhtimine ja töömehoodika ei võimalda täita, aga Lisas 7 nimetatud protsessor Intel Xeon E-2436 täidab.

6.7. Eeltoodust tulenevalt kuulub vaidlustus rahuldamisele ja Otsus kehtetuks tunnistamisele. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Otsuses toodud põhjenduste ja Hankija vaidlustusmenetluses antud selgituste alusel ei saa järeldada, et Vaidlustaja pakutud protsessor pole samaväärne Lisas 7 nimetatud protsessoriga Intel Xeon E-2436.

7. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel rahuldatakse, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

Vaidlustaja tasutud riigilõiv 1280 eurot kuulub Hankijalt välja mõistmisele.

Vaidlustaja taotleb esindaja kulude 1600 eurot (käibemaksuta) välja mõistmist (8 tundi õigusabi osutamist, tunnihinnaga 200 eurot (käibemaksuta). Vaidlustuskomisjon peab seda kulu vajalikus ja põhjendatuks ning mõistab Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets